

והכתוב אומר [תהילים צט]: "משה ואהרן כה-ב
בכהניו, ושמואל בקוראי שמו קוראים אל
ה', והוא יענם". שקל הכתוב את שמואל
כמשה ואהרן.

מכאן ששקל הכתוב שלשה "קלי עולם",
גדעון, יפתח ושמשון, כמו שלשה "חמורי
עולם" [צדיקי עולם] — משה, אהרן
ושמואל.⁽⁴⁴⁾

לומר לך:

ירובעל [גדעון] בדורו — כמשה בדורו.

בדן [שמשון] בדורו — כאהרן בדורו.

יפתח בדורו — כשמואל בדורו.

ללמדך, שאפילו מי שהוא קל שבקלין,
ונתמנה פרנס על הצבור — הרי הוא מעתה
כאביר שבאבירים.

והכתוב אומר [דברים יז]: "ובאת אל
הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים
ההם, ודרשת והגידו לך את דבר המשפט"

ויש לשאול: מדוע הוזכר בפסוק: "השופט
אשר יהיה בימים ההם"?

וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל הדיין
שלא היה בימיו?

הא, בא הכתוב ללמדך, שאין לך לילך
[לחפש] אלא אצל שופט שבימיו.⁽⁴⁵⁾

שיענו לו: שמה חשובים הם כשלשה מן
הדיינים שלא הוזכרו שמותיהם.

וראיה לדבר, שהרי הכתוב אומר:

"ויאמר שמואל אל העם: ה', אשר עשה לכם
ניסים, את משה ואת אהרן [על ידי משה
ואהרן]".

ואומר הכתוב בהמשכו של אותו ענין:

"וישלח ה' את ירובעל, ואת בדן, את יפתח,
ואת שמואל [שמואל אמר זאת על עצמו]".

הרי שהמקרא מונה ששה זקנים, את ירובעל,
בדן, יפתח, יחד עם משה אהרן ושמואל.

ומי הם ירובעל ובדן ויפתח שהוזכרו במקרא
הזה?

ירובעל — זה השופט גדעון.

ולמה נקרא שמו ירובעל? מפני שעשה
מריבה עם הבעל. שניתן את מזבח הבעל,
כמבואר בשופטים [ו, כח לב],

בדן — זה שמשון.

ולמה נקרא שמו בדן? דאתי [שבא] מדן.

יפתח — כמשמעו.

ושלשת אלו, הוזכרו עם משה, אהרן
ושמואל.

מוכח ששמואל נחשב מחמורי עולם שהרי
הכתוב השווהו למשה ואהרן. על פי הריטב"א.

45. הברייתא לא מסתפקת בראיה הקודמת [מכך
ששקל הכתוב שלשה קלי עולם עם שלשה
חמורי עולם] מפני שאפשר לטעון שהפסוק

של רבן גמליאל קיים. שהרי נאמר "אתם"
ואפילו מוטעין. [ועל זה אמר לור בי יהושע
להלן: "עקיבא נחמתני" ריטב"א.

44. בפסוק הראשון שקל הכתוב את שלשת קלי
עולם עם שלשת חמורי עולם. ומהפסוק השני